

Абонаментъ:

За година . . 55 лв.
За 6 месеци . 30 лв.

Обявление

Офи . . .
на 1360 Леоновъ Артюновъ Ловрека 3
по съразумѣние

ВАРНАНСКИ

ОЩИНСКИ ВЕСТНИКЪ

ИЗДАВА ВАРНЕНСКАТА ГРАДСКА ОБЩИНА
ИЗЛИЗА ВСЪКА СЪБОТА

Всичко що се
отнася до вестни-
ка да се изпраща
до кметството
Варна

Броя 1 левъ

Л. Тоневъ — архитектъ — турбанистъ

Парижката жилищна изложба

Известни сж катастрофалните резултати на последната война. Всички видѣхме какво економическо и социално отпадане и застой настанаха следъ нея, както въ всички страни, така и въ България. Една отъ най-чувствителните и болно отразяващи се кризи, това бѣ (и продължава даже още да е) жилищната. Особено въ голѣмитѣ градове (където отъ всѣкъдѣ се стичаха пришълци — търсящи работа) тя бѣ така чувствителна, че трѣбваше да се направятъ грамадни усилия, за да се задоволи поне отъ части. Забѣлжителна е въ това отношение дейността на френското правителство и главно на г-нъ Loucheur — министръ на работата, хигиената и социалното подобрене. Ето какво казва той въ изявлението си по този въпросъ: . . . че физическото и морално здраве на фамилията изискватъ едно здравословно, удобно и привлекателно жилище . . . за да запази своята независимостъ и осигури развитието си, желателно е щото тѣзи фамилии да иматъ свои огнища! . . . Тѣзи му принципи го тикнаха къмъ прокарване на всеизвѣстния законъ отъ 13 юли 1928 год. за въ полза на работническите и бедни семейства.

Споредъ този законъ правителството предвижда постройката на 200000 индивидуални кжщи и други още 60000 по-комфортни, за въ срокъ отъ 5 години. Всичкото това предприятие възлизаше на едни сума отъ 7 милиарда фр. франка.

Този законъ строго фиксира щото едно сръдно жилище за едно семейство*) да не надминава

*) Подъ такова жилище се разбира: антре. W. С. кухня, стая, килерче и на първи етажъ: 2 стая, едната за 2 легла. сумата 45850 франка. Тая доста малка цифра (за въ Франция разбира се) поставяше въ затруднение реализирането на голѣмия проектъ. Заради туй се обърнаха къмъ съдействието на всички технически сили въ страната. Уреди се една голѣма жилищна

изложба (отъ 24 X до 14 XI т. г.). Изложени бѣха много интересни и разнообразни проекти и трудове, отговарящи на изискванията на поменатия законъ. Построиха се повече отъ 20 вили и работнически кжщи за демонстрация на теоретичните издирвания и резултати, главната насока бѣ: икономично постижение на хигиената и удобството . . . така мжчно за постигане въ действителностъ!

— Ще се спреме изключително и по обстойно на напълно заслужаващитѣ внимание металически кжщи.

— Може да се потвърди, че до края на последния вѣкъ (па даже за жалостъ и въжде и сега) конструктивните методи бѣха почти сжщитѣ, както и въ най-дълбоката древностъ. Принципно, това бѣха винаги природните материали и нековстващата никакъ сжпо ржчна работа, които се поставяха въ действие — но на последъкъ и едното и другото се измѣниха. Особено последното възлезе на 50 на сто отъ общата цена на постройката. Затова именно, ако искаме да постигнеме положителни резултати въ тази насока, би трѣбвало да фабрикуваме въ серии — т. е. да стандартизираме частитѣ на кжщитѣ по тѣкъвъ рационаленъ начинъ щото комбинирайки ги, да можемъ реализира най-различни вариан. по-строити*)

*) Опити на видни техници сж доказали, че плана на малкитѣ кжщи може да се сведе къмъ единъ намаленъ брой „елементи“, чиято групировка да дава цѣла серия отъ варианти.

Тѣзи елементи трѣбва да сж отъ два рода:

1. Протекционни материали съ голѣма устойчивостъ и съ малка дебелина и

2) Изолационни материали, съ слаба устойчивостъ.

Именно това сж принципитѣ легнали въ метода за построяване на „металически кжщи“.

Запо-голѣма акуратностъ и проучване на научна база, основана бѣ „техническа служба“ за изполу-

ване на желѣзото“ (office technique pour l'utilisation de l'acier) — въ която разнитѣ голѣми металически юзини и фирми взиматъ участие. . . Интересно е човѣкъ да види какъ въ нѣкакъвъ си срокъ отъ 1—2 дена, докаранитѣ „елементи“ отъ фабрицитѣ бѣха комбинирани за да дадѣтъ годни и напълно удобни за живѣне кжщи!.

Разнитѣ системи (повече или по-малко различни) които бѣха преставени на изложбата, могатъ да се групиратъ въ три рода:

- 1) кжщи съ скелетъ (металически) и плътни стени;
- 2) съ скелетъ и двойни стени;
- 3) съ двойни стени но безъ скелетъ

Принципа на първитѣ е: презъ металически рамки (чиято височина е колкото тази на етажъ а ширината варира споредъ фирмата) се образува скелета на кжщата. Стенитѣ сж отъ табла отъ „aerocrete“).

*) Сорть бетонъ, съ клещъчна структура-те, съ мехурчета въздухъ. Много е лекъ и изолационния капацитетъ на 15 сантиметрова стена отъ него е 4—5 пжти по голѣмъ отъ този на тухлитѣ.

Втория типъ съ металически скелетъ (отъ горепоменатия родъ) само че стени сж двойни. Отъ външната страна има: било металъ, било 5 сантиметрова бетонена плоча, крепяща се на опъната върху скелета гъста телена мрежа (съ керамични частици върху нея за по голѣмо вцепление) отъ вътрешната страна пѣкъ, стената е реализирана отъ разни изолационни материали (като aerocrete, calorite elotex, haraclite и други). Между двете прегради има една празнина отъ 10 до 15 см., въ която могатъ да се поставятъ разнитѣ инсталации (като водни тржби, електричество и др.) — и която отъ друга страна увеличава още повече изолацията.

Третия сортъ кжщи сж безъ скелетъ. Стенитѣ сж съставени отъ „елементи“ съ двойна желѣзна ламарина (дебела 0.003) разделена на 0.30 м. Височината на „елементитѣ“ е колкото тази на етажъ — а ширината 0.50 м. Характерно е че сглобяването става просто отъ самата имъ форма — безъ бурми Кухнята е изпълнена съ

ВАРНЕНСКИ
АРХЕОЛОГИЧЕСКИ
МУЗЕЙ

Постжпления презъ м. октомври. Отъ Варна: Ив. Милчевъ — медни римски монети; Инж. И. п. Стояновъ — франгментъ отъ глинена статуйка; Ар. Галевенкинъ — 5 глинени франгмента отъ статуйки и 2 мраморни; И. Шатъ — 11 фрагменти отъ глинени статуйки и 3 медни византийски монети; Хр. Кировъ — славянски часословъ отъ 1788 година съ лѣтописна бѣлѣжка и 1 турски документи; Сава Стефановъ — медни монети римска и турска, мадалионъ и spil mark; М. Атанасова — стара икона Богоматеръ съ Богомладенеца 1 тур. и 1 рим. медни монети; Б. Грсмовъ — юрагментъ отъ металически коланъ; Б. Пировски — меденъ църковенъ мадалионъ; Ж. Желевъ — сжщо; В. Никовъ — мед. рим. монета; Д. Стефановъ — сжщо турка; Д. Куртевъ — сжщо мед. византийска и сребърна римска; Б. Ангеловъ — 4 мед. монети: италиан. енгл., австр. и турски, бронзова Маркианополъ; Д. Стаменовъ — медна византийска; Ст. Зола — 18 разни сребърни монети, 7 други сплави и 3 книжни.

изолационенъ материалъ.

Интересно е, че тези кжщи сж много леки, и не изискватъ голѣми основи. Единъ квадратенъ метъръ отъ стена или подъ тежи 15 кгр. (т. е. 10 до 20 пжти по-леко отъ обикновенитѣ конструкции) — въпреки, че тѣхнати трайностъ не е по-малка.

Прочее — можемъ да заключимъ, че голѣмисж били усилията, положени отъ разнитѣ конструктори. Това ни оскрива съвсемъ нови средства, позволяващи съ своята економичностъ и бързина на построяване — разрешението на настоящата жилищна криза. Остава да чакаме прилагането на тази „неархитектурна“ — но фабрична архитектура“ и дали резултатитѣ ще оправдаятъ надеждитѣ които й се възлагатъ!!

— Кръй брѣговетѣ на Швеция потъналъ финлендскитѣ параходъ „Дракенъ“. Отъ 11 души моряци загинали 5.

Освѣтитѣ гости Утрѣ пристигатъ въ Варна. . .

Историческитѣ връзки между България и Полша сж отдавнашни, а следъ войнитѣ взаимното общуване между двата народа зачестиха. Много български делегации и екскурзиянти посетиха Полша и се възхищаваха отъ уредбата и отъ енергията съ която свободолюбия полски народъ се е заловилъ да благоустроява и пресъздаде своята държава. Чудеса просто се убавятъ около новото пристанище Гдиня.

Всички полаци дошли въ България непременно посещаватъ и Варна, отъ чието пристанище и курортъ се извърредно много интересуватъ Варшавската община изпрати миналата година своя пом. кметъ д-ръ Богучки, съгласно покънкъ, и нѣколко чиновници да проучатъ лѣтобъщнитѣ условия въ нашия градъ.

Има нужда да повтаряме че въ останаката възхитени отъ хубоститѣ на нашия градъ.

Иа пролѣтъ започва постройката на една великолепа сграда при манастира Св. Константинъ, отъ страна на Варшавската община. Тукъ всѣко лѣто ще идватъ нѣколко стотинъ чиновници отъ Варшавската община едни на почивка, а други да възстановяватъ здравето си. Полницитѣ проявяватъ интересъ и къмъ историческия гробъ на Вл. Варненчикъ.

Въ паметъ на сжщия пакъ на пролѣтъ ще бжде поставенъ великолепенъ паметникъ (Кралъ Владиславъ на конь) на мѣстото, което общинския съветъ отпусна на пренеската на ул. Съборна и ул. Владиславъ. Изготвянето на паметника е възложено на най-знаменити полски скулптори. Ето сега въ града ни пристига нова делегация начело на която стои Варшавския кметъ. Тя ще положи основния камѣкъ на здравната станция край манастира Св. Константинъ, която по пресметанията на арх. Браунъ, който е билъ натоваренъ да изработи и плановетѣ, възлиза на около 6 милиона лева. Не е отъ малко значение единъ подобенъ актъ — да се влѣгатъ въ постройката въ нашето лѣтобъще една тъй крупна сума.

Върваме този актъ всѣки гражданинъ ще го оцени въ неговото значение. Но за варненското гражданство още по-важното е, че то съ своето лѣтобъще и пристанище вече служи за връзка за културното и стопанско общуване между двата славянски народа — българския и полския.

— Презъ априлъ ще се състои изборъ за председателъ на Английската Банка. Огною ще бжде поставена кандидатурата на Монтегю Норманъ който взема този постъ отъ 19.00 гин

Л. К. Бочевъ

Собствеността на общин. мери

Въ нашата страна имуществата принадлежат или на държавата или на общественитъ учреждения и на другитъ юридически лица, или на частнитъ лица (чл. 20 отъ закона за имуществата, собствеността и сервитутитъ). Принадлежащитъ — не на частни (физически или юридически) лица, въ правната наука, е прието да се наричатъ (*lato sensu*) общесрвени недвижими имущества. Такива сж имотитъ на държавата, окръжията, общинитъ и общественитъ учреждения (училища, църкви, блтготворителни учреждения). Тъзи имущества биватъ два вида: обществени, въ тесенъ смисълъ (*domaine public*) и частни. Първитъ сж предназначени непосредствено за общо ползуване и сж неотчуждаеми и не подлежатъ на давностъ (чл. 24 и 26 ал. II отъ закона за имуществ. собств. и сервитутитъ и чл. 9 и 10 отъ закона за давността), а вторитъ сж притежание на държавата, общината и пр. еднaкво, както собствеността на частнитъ (физически или юридически) лица и могатъ да се отчуждаватъ по установения редъ и да се придобиватъ чрезъ давностъ.

Въпросътъ, който сме си поставили въ настоящата статия е: къмъ кои отъ тѣзи имущества спадатъ общинскитъ мери и по-специално, чия собственост сж тѣ.

Отговорътъ на първия въпросъ не е много труденъ, като имаме предъ видъ, че общ мери иматъ началото си отъ далечно и незапомнено минало и сж земи привързани отъ древно време (*ab antiquo*) къмъ селата или градоветъ, чийто жители сж ги завладѣли чрезъ *ocupatio* още при устройство на селищата, или пъкъ имъ сж отстъпени безплатно отъ държавата за общо ползуване отъ жителитъ, предимно за паша на добитъкъ. Тѣ не могатъ да бждатъ, освенъ общественитъ имущества и то такива въ тѣсенъ смисълъ.

Въпросътъ, обаче, за тѣхната собственост, макаръ и да се наричатъ „общински“, е по-труденъ. Нѣкои ги считатъ държавна собственост, други — общинска*). По този въп-

*) Първото разбиране е било възприето отъ румънската държава и е дало основание на сжщата съ законъ за организацията на нова Добруджа отъ 31. III. 1914 год. неправилно да обяви (чл. 121 п. в. и с.) собственост на държавата и всички общински мери.

росъ могатъ да се наведатъ аргументи и за дветъ тези, обаче, ни се струва, че мнението, какво тѣ сж обществена собственост

(*domaine public*) на общинитъ, е правилното и не противоречи на основнитъ начала и закона, които уреждатъ собствеността. Това разбиране се съгласува напълно съ общитъ принципи на нашето право. Чл. 26 отъ зак. за имуществ. собств. и сервитутитъ, наистина, не изброява общественитъ имущества на окръжията и общинитъ и следователно изрично не ги споменава като такива, но отъ неговия смисълъ и разумъ е ясно, че общинскитъ мери влизатъ въ категорията на общественитъ имущества на общинитъ.

За по-голяма яснота на разглеждания въпросъ ще цитираме чл. 1 отъ закона за запазване, измѣрване и използване селскитъ и градски мери, който определя мерата така: „Мера на едно село или градъ е онова, безъ огледъ на размѣритъ му“). простран-
(*) Този изразъ е безъ значение следъ създаването на закона за Трудовитъ земледѣлски стопанства и правилника за приложението му, съгласно чл. 95, отъ който размерътъ на мерата се определя споредъ броя на „дрия и дребенъ добитъкъ — най-много до два декара за глава едъръ добитъкъ и половинъ декеръ за дребенъ.“

Значението на думитъ „древно време“ е сжщо о на употребенитъ въ чл. 259 отъ зак. за имуществ. собств. и сервитутитъ: „отъ незапомнено време“, стжпено безплатно отъ държавата тѣмъ, за общо ползуване отъ жителитъ предимно за паша на добитъкъ. Мерата може да се използва по предвиденитъ въ настоящия законъ начини, само следъ като се изпълнятъ всичкитъ предписания на закона. Мерата е неотчуждаема за каквито и да било цели, освенъ по силата на настоящия законъ и други специални закони и то винаги съ съгласието на Министра на Земледѣлието и Държавнитъ имоти.

Подъ разпорежданията на настоящия законъ не попадатъ ония земи, които сж частно имущество на селата и общинитъ.“
Отъ текста на цитирания членъ се вижда ясно, че държавата нѣма ползуването на общинскитъ мери, а жителитъ на общината, които могатъ направо и непосредствено да се ползуватъ, *ut singuli*, като изпращатъ въ тѣхъ добитъкъ си на паша.

Този фактъ е отъ безспорно значение, защото, съгласно чл. 29 отъ закона за имуществ. собств. и сервитутитъ, собственостъ е правото на ползуване и разпореждане съ вещитъ по най-безусловенъ на-

чинъ. Следователно, държавата и да си присвоява правото на разпореждане съ меритъ, това не ѝ създава правото на собственост, или поне на пълна такава. Друга обаче, нашето право не познава. Споредъ закона за имуществ. собств. и сервитутитъ разчленената собственост, при която единъ артибутъ на правото принадлежи на единъ титуляръ (напримѣръ държавата), а другитъ артибути — на другъ носителъ (напр. общината) е изключена. Имуществата, у нас изобщо могатъ да принадлежатъ въ единствена абсолютна собственост, или на държавата, или на окръжията, или на общинитъ, или на общественитъ учреждения, или най-сетне на частни (физически или юридически) лица, като всѣки единъ отъ тия собственици изключва другитъ.

Никжде закона за имуществ. собств. и сервитутитъ не само не споменава, но дори и мълчаливо не предполага съществуването на нѣкаква непълна собственост, каквато установява напр. мирийското право на владение и ползуване, споредъ което отоманската държава отстъпва на частнитъ лица само ползуването отъ земитъ (мирие) (*la propriété, utileusus et fructus*), като си запазва правото на гола собственост (*domaine sminent*). Принципитъ легналъ въ цитирания чл. 29 е взаимствуванъ отъ френския *Code Civil* (чл. 544) и итал. *Codice Civile* (чл. 436), възприетъ и от германския *Bürgerliches gestzbuch* (§ 903). Нашия законъ, следователно, сжщо прогласява изрично правото на пълна и абсолютна римска собственост — *plenam in re potestatem*. Нашето гражданско право е отърсено отъ средновековния феодаленъ режим на собственостъ.

При това положение, е ясно, че не съществува текстъ, който изрично или косвено да създава на държавата само правото на разпореждане надъ недвижими имущества, защото той би противоречилъ на възприетия, посоченъ по-горе, принципъ. Това се отнася и до общинскитъ мери. А при липса на такава дори нейно право, не би могло да се твърди, че тѣ сж нейна собственост. Ако такава твърдение почива на правото на министра на Земледѣлието и държавнитъ имоти да дава съгласието си за отчуждаването на меритъ, то е явно погрешно. Въ случая се касае до право на обикновенъ контролъ, какъвто държавата не като частно — правно лице, упражнява върху всички действия на общи-

нитъ. Когато се отчуждаватъ даже частни общински имоти, пакъ е н у ж д н о одобрението на Министра на Вътрешнитъ и Народното Здраве и утвърждение съ Царски указъ.

Раздѣлянето на държавнитъ имущества на обществени и частни е изразено въ чл. 21 отъ зак. за И. С. С., а на общинскитъ — въ чл. 26 ал. I отъ с. з. Частнитъ имущества, както на държавата, така и на общинитъ нѣма да ни занимаватъ въ настоящия случай, защото мѣритъ безспорно не сж такива имущества. Както отначало казахме тѣ спадатъ къмъ общественитъ имоти. Сега трѣбва да добавимъ, че не къмъ такива на държалата. Чл. 22 отъ цитирания законъ като изброява общественитъ имущества на последната, макаръ неизчерпателно, не споменава меритъ. А тѣ не биха били пропуснати щомъ се споменава: пжтищата, брѣговетъ, пристанищата, заливитъ, рекитъ и потоцитъ, вратитъ, стенитъ, насипитъ на военнитъ укрепления и на крепоститъ които и безъ това поради естеството си, не можеше да не се считатъ общественитъ имотъ на държавата.

Освенъ това споредъ чл. 23 отъ с. з. общественитъ имущества на държавата щомъ престанатъ да бждатъ предназначени за общо ползуване и народна защита минаватъ отъ общественитъ въ частнитъ имущ. на последната и следователно, по силата на чл. 24 отъ с. з. могатъ да се отчуждаватъ, когато мерата както се вижда отъ чл. 1 отъ закона за мнритъ е неотчуждаема за каквито и да било цели, освенъ по силата на сжщия или други специални закони.

Меритъ сж абсолютно неотчуждаеми и по турския законъ за земитъ отъ 21. IV. 1858 год. Тѣ сж *res extra commercium* — не могатъ да се продаватъ и купуватъ. Постановленията на този законъ сж отъ значение при разглеждане на поставения въпросъ не само защото той остава въ сила въ нѣкои свои наредби и следъ осъвождението*), както много

*) Създаденитъ тогава закони, които уреждаха или доуреждаха положението на меритъ и държавнитъ земи не засегнаха тѣзи негови основни начала.

други материални закони, които създаваха придобити права и задължения, но и затова, защото чл. 97 отъ сжщия е послужилъ за основа при създаване на закона за запазване, измерване и използване селскитъ и градски мери, респ. чл. 1, кждето сж положени основнитъ принципи на закона.

Спорно цитирания чл. 97

пасищата, които от незапомнени времена сж били въ изключително ползуване на едно или нѣколко села, не могатъ да се продаватъ или купуватъ, споредъ чл. 102 — давността не се прилага по спорове, които се касатъ до земи метроке, каквито сж; горитъ, лѣсоветъ, общественитъ пжтища, меритъ... и т. н. Това начало е възприето и отъ нашето законодателство и е изразено въ респективнитъ закони. Така чл. 9 отъ закона за давността казва: „Давността не се прилага за вещи, които не се намиратъ въ гражданско обръщение“, а чл. 306 отъ ЗИСС: „Владението на вещи на които собствеността не може да се придобива, нѣма юридическо действие“.

При това положение меритъ не могатъ да се считатъ обществена собственост на държавата и поради абсолютната си неотчуждаемостъ, защото въ противенъ случай, при известни условия този принципъ би се нарушилъ, а тѣй се подчертава и отъ практиката на Върх. Кас. Сждъ, който се е произнесълъ съ р. № 467-921 г. I гр. отдел. въ сжщата смисълъ, като е поттано-вилъ че когато цѣлата или частъ отъ мерата престане да служи на своето предназначение и нѣкой я завладѣе, тѣй не може да сепозовава на давностъ, освенъ ако тя е преминала отъ обществ. имущества на държавата напр. скопи и др. направени въ мерата но престанали да служатъ за тази цѣлъ и той ги е завладѣлъ.

*) На такъвъ заграбителъ се съставя актъ съгласно чл. 13 отъ закона за меритъ и му се дава 7 дневенъ срокъ да освободи мѣстото (чл. 14 отъ с. з.) което, ако не стори, това прав. общ. управление по административенъ редъ за негова смѣтка и изпраща акта на Мировия Сждъ, само по отношение на наказанието, което се налага по чл. 306 отъ наказ. законъ, измененъ и допълненъ отъ чл. 165 отъ зак. за подобрене земл. производство и опазване полскитъ имоти и предявява на общо основание искъ за вреди и загуби противъ заграбача (р. № 87-919 год. и № 38-020 г. на Върх. Адм. Сждъ общо събрание — „Право“ год. V бр. 6 и 26 и год. VI бр. 24), оо това може да стане и по споразумение между частнитъ лица, разграбители на общ мери и общината (чл. 1 ал. I ва отъ Г. С. определение № 9-1900 г. на Върх. Адм. Сждъ, общо събрание — „Юридическа мисль“ год. I кн. 2.)

Споменатия законъ за земитъ раздѣля земята въ територията на турската държава на петъ категории: мюлкъ, мирие, мефкуфе, метруке и меватъ. Държавнитъ земи този законъ нарича „еразий-мирийе“ и въ тѣхъ не включва меритъ. Последнитъ спадатъ къмъ земитъ „метруке“ — оставенитъ въ общото пол-

Педагогически реформи въ Варна

Преди три години едно от най голѣмитѣ и най добре уредени първоначални училища въ града — училището „Св. Климентъ“ — бѣ превърнато въ опитно първоначално училище. На учителитѣ въ него се постави голѣма и тежка задача: да прилагатъ нови учебно-възпитателни методи, прилагани въ най добре уреденитѣ западно-европейски училища, и да посочатъ съ живѣ примѣръ, кои отъ тѣхъ могатъ при нашитѣ условия да бждатъ възприети и прилагани съ плодотворни резултати въ всички наши училища.

Приложени бѣха три голѣми идеи на съвременната педагогика: идеята за самоуправление на ученицитѣ, за цѣлостното (комплектното) и активно обучение. Обучението по начално четене се води по метода на известния брюкселски педагогъ и лѣкаръ професоръ д-ръ Декроли — идеозрителния методъ, приспособенъ къмъ особеноститѣ на нашия езикъ. Обучението по предметно учение, естествознание и родинознание се изгради върху прѣки наблюдения, правени при многобройни излѣти презъ цѣлата година. Ученицитѣ по родинознание бѣ изхвърлени. Обучението по смѣтане и геометрия бѣ свързано съ нуждитѣ на всѣкидневния животъ. Обучението по изкуствата — рисуване, ржчна работа, пѣние и гимнастика — бѣ турено въ услуга на цѣлокупното обучение. Тригодишниятъ упоритъ трѣдъ на учителитѣ, вдъхновенъ отъ много оптимизъмъ, идеализъмъ и безгранично безкористие, даде блѣскави резултати. Той доказа за лишентъ пжтъ, че възнаграждениятъ български учителъ, когато обича оное поприще, е способенъ да създава дѣла, достойни да съперничатъ съ най голѣмитѣ педагогически постижения на труженитѣ отъ първото българско опитно училище, привлѣкоха вниманието и интереса не само на учителството отъ Варненския окръгъ, но и на мнозина учители отъ България, па и отъ чужбина.

Сам о презъ миналата година то е посетено отъ око 1200 учители и учителки отъ различни специални фондъ нареченъ „Фондъ за ТЗС“ и постанови заплащане на общинитѣ причислената къмъ този фондъ мера, по сжщия начинъ и въ сжщия размѣръ, както става изплащането земитѣ и на частнитѣ собственици, причислени къмъ сжщия фондъ.

лични окръжи въ България, отъ 40 учители отъ Чехословакия, отъ 32 учители отъ виенскитѣ реформи училища и др. Всички сж излизали отъ тамъ изненадани, удивени и възторжени отъ видѣното и чуото.

По неговъ образецъ презъ тази учебна година се уреди въ Варна още три опитни първоначални училища: „Св. Лаврентий“, „Св. Св. Сава и Ангеларий“ и „П. П. Славейковъ“, едно въ гр. Провадия и 24 въ по-голѣмитѣ села на Варненски окръгъ. Чрезъ своитѣ опити тѣ ще чертаятъ нови пжтища за учебно-възпитателната практика, по съобразни съ природата на детето и съ насжщнитѣ нужди на нашия общественъ и частен животъ.

Отъ началото на тая година, благодарение на опититѣ въ опитното училище „Св. Климентъ“, въ всички Варненски първоначални училища се прилага идеозрителния методъ по който първациитѣ бързо, леко и главно, съ жив интересъ се научаватъ да четатъ. Въ всички отдѣлни линиранитѣ тетрадки сж изхвърлени. Всички деца още отъ първо отдѣление — пишатъ на чисти бѣли листове. Постигнатитѣ резултати само въ единъ месецъ сж удивителни: тѣ доказватъ, че и българското дете е способно да пише чисто и красиво на бѣли полета, стиги само обучението по писане да се води методично и умѣло. Рисуването още отъ забавачницата започва съ водни бои: тебеширенитѣ цвѣтни бои сж изхвърлени. И тукъ живиятъ опитъ разби много предрасжджци и показва, че детето повече обича да рисува съ водни бои и може успѣшно да работи съ тѣхъ. Обучението по всички реални предмети въ всички училища се сгради върху прѣки наблюдения, правени при чести излѣти. Принципитъ на цѣлостното обучение се прилага широко и смѣлъ размахъ. Нѣколко комисии, избрани отъ общия учителски съветъ, следъ едномесеченъ упоритъ трудъ изработиха подробенъ планъ за цѣлостно обучение въ четиритѣ отдѣления, който наскоро ще бжде издаденъ въ отдѣлна брошура, като отдѣленъ № на библиотека „Педагогическа практика“.

Вдъхновено отъ високъ и чистъ идеализъмъ и безграниченъ оптимизъмъ, отъ ясно съзнание за своя голѣмъ общественъ дългъ, Варнен. учителство превръща всички училища въ които работи, въ живи огнища за интензивенъ твор-

ВАРНА

(Импресия)

За прѣвъ пжтъ посетихъ Варна презъ 1925 г. Въ влака се уседомихъ за хотелитѣ на града. Единъ любезенъ спжтникъ ми съобщихъ че втория хотелъ въ центъра е „Х“.

Нѣмаше защо да търся първа хотелъ — шомъ спжтохъ отъ влака, казахъ на фойтонджията — „Х“... Когато фойтона спре, азъ дълго търсихъ съ очи хотела. — Фойтонджията забѣлѣза моето очудване и ми обясни: „Това е „хотела“ г-не!“ Нѣмаше що трѣбваше да се ношува. Поехъ самъ багажа, изкачихъ се по стѣлбата и стигнѣхъ салона. Една газена лампа мжждѣше печално. Нѣкакви сѣнки се движеха въ полумракъ. Преживѣхъ една вечеръ въ Гоголевска Русия.

На другия день, събудилъ се (необикновено рано) трѣгнахъ да разгледамъ града.

Първото здание, което ми привлече вниманието ми бѣше градския театъръ. Отдалечъ красиво здание. Приближавамъ: Зловещо гледатъ като мрътви очи отвѣрстия за прозорци. Стени се издигатъ нагоре, стройни, украсени съ красиви грилянда — по тѣхъ растатъ тревы. Отъ едната страна нѣкакви помѣщения съ нечисти стѣнки. Отъ нѣкой прозорецъ се подава буря за печка отъ която капи черна течностъ, гледахъ и недоумѣвахъ. Руина нѣкаква всрѣдъ града! Запустѣлость лжхаше отъ това красиво напуснато и обезобразено здание.

Тръгнахъ къмъ морето. Дълго се губихъ изъ единъ лабиринтъ отъ криви улици съ своеобразни здания отъ двѣтъ страни, Това бѣше едно късче средновековие — единъ споменъ отъ турско време. Гледахъ, изучавахъ, изучавахъ и страховито подаващитѣ се изъ вратитѣ фигурки бързахъ да излѣза на просторъ.

Най-после стигнахъ до морето. Бѣше зима. Приморската градина самотна и печална. А тамъ до самитѣ вълни нѣкакви дървени бараки, черни, мокри, напуснати като омагьосани колиби за които бѣбитѣ разказватъ на децата които съ ужасъ въ очитѣ слушатъ.

Морето студено, намръщено, вглѣбено въ своята самота по нѣкога изтежко въдиша.

Варна навѣва тѣжа мислѣхъ Хубавъ градъ, но лишентъ отъ хинтерланда, той мжчно сжще-

става. Символъ на града е сѣкашъ този красивъ, но напуснатъ театъръ — руина всрѣдъ него.

Следъ време азъ пакъ идвахъ въ Варна. Имаше малки промени, но сега следъ по-дълго ми отсжтстане отъ България азъ чувствавамъ, че джхъ на града се е променилъ.

Голѣми хотели — единъ отъ които съ твърде оригинална архитектура, — хубаво почистена улица, блѣстящи витрини наредени съ вкусъ. По улицитѣ ресторанти движението бнатъ на очи многобройнитѣ студентски червени фуражки.

Голѣми афиши и светлинни реклами привлѣчатъ къмъ представлениата на градския театъръ. „Продеса на Мери Дюганъ“ — тази пиеса ми напомня Виена — миналата година азъ я гледахъ тамъ.

Отивамъ на представление. Г-нъ Яневъ изглежда че не е само упоритъ и трудолюбивъ режисьоръ. Той има амбицията, но има и художествено разбиране. Театърътъ е на недостигаемо по голѣма висота въ сравнение съ по-първитѣ години. Той е готовъ вече да влезе въ довършващото се здание. Последното не е вече Руина. То се гради бързо. На челото на това здание свѣтятъ вечеръ до късно голѣмитѣ красиви прозорци. Една богато наредена читална е поставила общината на разположение на варненци.

И после къмъ морето. Въ дълги елегантни линии едно здание, което краси брѣга на морето — банитѣ. А въ градината, която е чиста, добре гледана, едно друго голѣмо хубаво здание, което ми напомня Европа. Да, тука има вече нещо европейско, даже и тази бетонена градинска ограда. Сѣдемъ на оградата и мисля. Варна се променила. Тя не е сжще богата. Но тя прави усилия. Изгубила Добруджа, тя се опитава да спечели цѣла Европа!

Население и управа, личи си, полагатъ старания. А кждето има воля за животъ има животъ, особено при такъвъ помощникъ, като морето.

Поглеждамъ морето, то не е печално. То шепне нѣкакъ игриво: „Азъ готвя саѣтло бждаще за Варна“. А фарътъ съ ярка широка усмивка повтаря Dal dal dal!

Д-ръ Б. Исавъ

Варненско Градско Общинско Управление

ОБЯВЛЕНИЕ № 23469

гр. Варна, 9 ноемърий 1929 год.

Въ допълнение на обявление № 22889 отъ 30 октомврий 1929 г., публикувано въ Държавенъ вестникъ брой 179 отъ 7 ноемърий с. г., обявява се на интересующитѣ се, че на 18 ноемърий т. г. до 10 часа въ Варненското окръжно данъчно управление ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция за отдаване на предприемачъ доставката на 75 куртки, 75 панталона, 75 фуражки и 5 дочени престилки.

Приблизителна стойностъ 70,000 лв. Залогъ 10 на сто въ бзнково удостоверение и документи съгласно З. Б. О. П.

Всички разноски по публикация, гербъ, данъци и пр. за смѣтка на доставчика.

Поемнитѣ условия се виждатъ въ общината.

1—1120—1

ОТЪ ОБЩИНАТА.

чеки и педагогич. трудъ който ще сочи сигурни пжтища за обновата на българското народно училище. Неговиятъ примѣръ трѣбва да бжде последванъ отъ всички учители които обичатъ своето благородно поприще и искрено милѣятъ за въздигане на нещастната ни Родина.

(сп. П. пр.).

Х. У.

Печатилна „Новини“ — Варна

Варненското пристанище

Въ Висшия съветъ при м-вото на Желѣзницитѣ и пристанищата е направенъ следния докладъ за Варненското пристанище:

Отъ общия планъ за разрешение на Варненското пристанище, откриването на което стана презъ 1906 год. сж започнати още презъ 1909 год. работитѣ по направата на двата клона на житния кей въ западната частъ на пристанището и а обща дължина отъ около 500

като сж извършени до сега около 1,000,000 куб. м. изкопи, 200,000 куб. м. насипи и сж изидани около 13,000 куб. м. изкуствени блокове за кейовитѣ стени. Върху насипното равнище задъ тѣзи кейови стени ще се построятъ житнитѣ магазини (силозитѣ) и хангари за храни и произведенията отъ тѣх въ торби.

За довършването на житния кей остава да се извършатъ следнитѣ работи.

1. Изкопъ (драгажъ) въ южния басейнъ 600,000 м. по 15 лв. 9000000 лв.
2. Насипи 100,000 куб. м. по 20 лв. 2000000 лв.
3. Зидария за кейови стени 500 м. по 20000=10000000 спада се за приготвенитѣ вече изкуствени блокове 15000 куб. м. по 300 л.—4000000 л. 6000000 лв.
4. 5 куб. м. нормални коловози съ 20 стрелки 6000000 лв.
5. Калдъръми, канализация, осветление, водопроводъ 3000000 лв.

Всичко 26000000 лв.

Вънъ отъ това за направа на обикновени и антрепозитни магазини ще е нужна сумата 15000000 лв.

И за направа подвиженъ мостъ на морски каналъ 15000000 лв.

Всичко 56000000 лв.

Друга една много належаща нужда за Варненското пристанище е възстановяването на приморския вълноломъ на това пристанище.

Положението на приморския вълноломъ на Варненското пристанище за сега е много лошо. Така освенъ редовнитѣ потъвания на които е изложенъ вълнолома, отъ като е построенъ, отъ миналата много мразовита зима сж починали вече рушения на надводната му зидария, която особено къмъ краищата му сж вече доста значителни и даже заплашителни.

Разкъртениѣ части на повърхността на короната и дветѣ му външни стѣпала и снишаването на профила му представляватъ вече по-благоприятни условия за рушителното действие на вълнитѣ върху него.

Паралелно съ това вътрешното при постройката на профила надводно широко стѣпало (ризберма), следвайки общото потъване е отдавна подъ водата, и най-главното е, че отъ вътрешна страна на мѣста закаляванията подъ това стѣпало сж извлечени отъ прехвърлящитѣ вълни. Подъ това стѣпало има вече опасни кулини.

Въобще може да се смѣта, че за сега вълнолома, това най-важно съоръжение за всѣко друго и за Варненското пристанище е вече въ стадия на заплашително и даже опасно рушение.

Тава опасно състояние

на вълнолома не бива да бжде повече търпено безъ рискъ на очаквани по-голѣми усложнения, за това възстановяването на профила му заедно съ задръжаване на основитѣ сж повече отъ наложителни и работитѣ по тѣхъ трѣбва да бждатъ почнати колкото се може по-скоро.

Срѣдства за започване на самитѣ работи по възстановяване на вълнолома се предвидѣха въ стабилизационния заемъ, обаче, въпреки това работитѣ още не сж започнати и не могатъ да се започнатъ до тогава, до когато службата не се сдобие съ нужния допълнителенъ строителенъ инвентаръ, отъ какъвто се нуждае поради недостатъчния такъвъ, съ който за сега тя разполага за обслужване започнатитѣ много други и прѣснати по разни пристанища строителни работи, като въ: Василко, Бургазъ, Созополъ, Кюприя и др. Така службата се нуждае още отъ две науки и два шалана за превозъ на строителни материали, 6 понтона за даване вода и вжглища на дълбачкитѣ и два парни нормални 10 т. винча каменоломната „Лжджата“ на обща стойностъ 13 милиона лева или заедно съ стойността на работитѣ по възстановяване на вълнолома ще е нужна една сума отъ 20 милиона лева, която нѣма отъ где другаде да се набави отъ редовнитѣ бюджетни кредити по пристанищата, освенъ чрезъ извънредни такъва, а именно чрезъ сключване на специаленъ заемъ

Външна Хроника

Най-стария градъ въ свѣта

За най-старъ градъ въ свѣта минава Дамаскъ, който сега е главенъ градъ на Сирия. Дамаскъ е разположенъ на рѣка Барада и е отдалеченъ на около 80 клм. отъ Бейрутъ. Макаръ че не е установено точно отъ кога датува този градъ, знае се, че той е съществувалъ още преди 13,000 години. Блѣскътъ на сирийското слънце дава на Дамаскъ, макаръ и старъ градъ, единъ прекрасенъ изгледъ, защото блѣлитъ му и блѣскави къщи се намиратъ между китни и богати градини.

За Дамаскъ се говори въ Светото писание — стария заветъ. Още тогава тоя градъ е игралъ важна роля. Около него сж се водили борби, билъ е разоряванъ и нѣколко пѣти възстановяванъ. Военачалницитѣ на Александъръ Македонски сжщо сж прѣзели Дамаскъ и сж били негови господари.

Въ новия заветъ сжщо се говори за Дамаскъ. Тукъ Савелтъ, управителъ на Аретската провинция, е разбралъ великия смисълъ на Христосовото учение и е приелъ името Павелъ. Дамаскъ сж владѣли монголи, турци и египтяни. Днесъ този градъ е важенъ търговски центъръ съ около 200,000 жители.

Ню-Йоркъ. Най-големото строително предприятие въ този вѣкъ

Въ последното външно заседание на Ню-Йоркския общински съветъ на които присѣтствували отъ 21 града, били поставени основнитѣ линии на единъ проектъ, който ще бжде грандиозно строително предприятие въ този вѣкъ. Та съвещанието сж присѣтствували и 62 души архитекти, инженери и 50 души ехници. Заседанието се занимало съ плана за разширяване на Ню-Йоркъ и свързването му съ околнитѣ градове. Споредъ оя проектъ, следъ 50 години Ню-Йоркъ ще брой население отъ 20 милиона души. На зглената маса (или представни съ стотини проекти — 7 годишенъ трудъ на архитекти и инженери. За да се разреши населението на ню-йоркския центъръ, въ планасе предвиждало да се присѣдинятъ всички околн градове съ Ню-Йоркъ. Равноситѣ за осжществяването на тоя грандиозенъ планъ щѣли да възлизатъ надъ 600 милиона лири стерлинги. Улицитѣ на новоустроенитѣ градъ ще бждатъ широки, голѣми площади и градини ще красятъ града. За автомобили и трамваи ще се построятъ тунели, тъй че пешеходитѣ ще могатъ

спокойно да се движатъ по улицитѣ.

Италия. Закони и правилници за рекламата

Рекламата е предметъ на специални такси отъ страна на общинската власт. Въ нѣкой страни общинитѣ сами стопанисватъ и събиратъ тия такси, а въ други — посрѣдствомъ предприемачъ. Интересуващитѣ се общински дейци могатъ да прочатъ този въпросъ отъ следнитѣ закони и декрети, които уреждатъ тази материя въ Италия, а именно: законитѣ отъ 29 мартъ 1903, законитѣ отъ 1 януарий 1908, декретитѣ отъ 15 октомври 1925 и 14 юний 1928 г.

Съединенитѣ Щати. Уличнитѣ сигнали за избѣгване нещастнитѣ случаи.

Специаленъ комитетъ при Съюза на американскитѣ инженери е излѣзълъ съ

изложение, въ което атира да се въвеоатъ и съвършенствуватъ уличнитѣ сигнали. Само чрезъ добра и ясна сигнализация ще се намалятъ голмия брой на нещастията. Презъ 1927 г. въ Америка нещастнитѣ случаи сж растнали на 25533 са отъ автомобилни катастрофи, което дава увеличние отъ 2060 въ сравнние съ 1926 г. Презъ 1927 г. общия брой на нещастията въ улицитѣ възлизал на 825,318.

— Въ разнитѣ градове Мексико продължаватъ побищата по случай на предсѣшитѣ президентски избори. Зачера били убити 3 души.

Бургасъ. Ат. В. Златаровъ — 4 тур. мед. монети, 1 бронз. цѣрк. медалионъ. Халъджикъ Ат. Стойковъ — Spil mark, Дружесвото благодари на дарителитѣ.

Варненско Градско Общинско Управление

ОБЯВЛЕНИЕ № 23468

гр. Варна, 9 ноември 1929 год.

Въ допълнение на обявление № 22890 отъ 30 октомври 1929 г., публикувано въ Държавенъ вестникъ брой 179 отъ 7 ноември 1929 г. обявява се на интересующитѣ се, че на 18 ноември т. г. до 1 часа въ Варненското окръжно данъчно управление ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция за доставката на 70 куб. м. разенъ дървенъ строителенъ материалъ.

Приблизителна стойностъ 160,000 лв. Залогъ на сто въ банково удостоверение и документи съгласно З. Б. О. П.

Всички разноси по публикация, гербъ, данъци и пр. сж за смѣтка на доставчика.

Поемнитѣ условия се виждатъ въ общината. 1—1119—1 ОТЪ ОБЩИНАТА

общ. Скотов. Комисия въ гр. Варна

ОБЯВЛЕНИЕ № 22

На 15 ноември отъ 10—12 часа преди обѣдъ въ гр. Варна на открития пазаръ за добитѣкъ ще се продаде на търгъ чрезъ явно надаване бракувания говеждъ бикъ (Гено).

Първоначална цѣна ще се опредѣли отъ комисията, на която и ще се внесе 10% залогъ.

За участие се иска документи съгласно закона за бюджета, отчетността и предприятията.

Всички разноси около търга сж за смѣтка на купувача.

гр. Варна, 30 октомври 1929 г. 1—1121—1 ОТЪ КОМИСИЯТА.

Варненско Градско Общинско Управление

Обявление № 23664

гр. Варна, 13 ноември 1929 год.

Въ допълнение на обявление № 22952 отъ 31 X. 1929 г. публикувано въ Държавенъ вестникъ бр. 181 отъ 11. XI. 1929 год., обявява се на интересующитѣ се, че на 12 декември т. г. до 10 ч. въ Варненското Окръжно Данъчно Управление ще се произведе търгъ съ тайна конкуренция за отдаване на предприемачъ доставката на бергманови тръби за електрическа инсталация.

Приблизителна стойностъ 82,000 лв. Залогъ 10 на сто въ банково удостоверение и документи съгласно З. Б. О. П.

Всички разноси по публикация, гербъ, данъци и пр. сж за смѣтка на доставчика.

Поемнитѣ условия могатъ да се видятъ въ общината. 1—1142—1

Отъ общината